

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0519U000482

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-06-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корж-Усенко Лариса Вікторівна

2. Korzh-Usenko Larysa V.

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 13.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна педагогіка та історія педагогіки

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-06-2019

Спеціальність за освітою: Історія та методика виховної роботи

Місце роботи здобувача: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: Роменська, 87, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 55.053.01

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: Роменська, 87, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: Роменська, 87, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.07

Тема дисертації:

1. Концептуальні та організаційно-педагогічні засади розвитку освітнього процесу у вищій школі України (1905–1920 рр.)
2. Conceptual and organizational-pedagogical foundations of educational process development in higher school of Ukraine (1905–1920)

Реферат:

1. Дисертація є першим цілісним історико-педагогічним дослідженням проблеми розвитку освітнього процесу у вищій школі України (1905–1920 рр.), його концептуальних та організаційно-педагогічних засад. Схарактеризовано історіографію та джерельну базу дослідження. Здійснено періодизацію розвитку вищої школи на території України. Визначено основні концептуальні підходи до розвитку вищої школи у вітчизняній науковій та громадській думці досліджуваного періоду. Розкрито тенденції розвитку мети, структури, змісту, форм і методів організації освітнього процесу у вищій школі України 1905–1917 років. Виокремлено етапи поглиблення українознавчої спрямованості освітнього процесу в контексті реалізації ідеї українського університету. З'ясовано статус, права та обов'язки суб'єктів освітнього процесу, виявлено

напрями творчої самореалізації викладачів і студентів. Окреслено тенденції та особливості розвитку вищої школи України в добу національного державотворення 1917–1920 років, актуалізовано позитивний історичний досвід у сучасних умовах.

2. The thesis is the first comprehensive historical-pedagogical research of the problem of development of educational process in higher school of Ukraine (1905–1920), its conceptual and organizational-pedagogical foundations. The historiography and source base of research of the chosen problem are characterized. The peculiarities of the historiography of development of the educational process in higher school of Ukraine (1905–1920): imperial, Soviet, modern, are singled out. Classification of the source base of the study is proposed: normative-legal documents in the field of higher education; official documentation on the activities of higher schools; periodicals; sources of personal origin; statistical and reference materials; educational-methodological, scientific, and fiction literature on the problems of education and upbringing of the younger generation; photo materials. Periodization of development of higher education in the territory of Ukraine is carried out and such periods are distinguished: pre-classical (XVI – the end of the XVIII century); classical (the end of the XVIII – the end of the XIX century); modernization (1905–1920); Soviet (1920–1990); postmodern (from the 90s of the XX century). Within the studied period, two stages of the higher school development are defined: 1) 1905–1917 – development and attempts to introduce the idea of a free higher school; 2) 1917–1920 – implementation of the concept of Ukrainian higher education. The basic conceptual approaches to the development of higher education in the studied period are determined, differences between the views of conservatives, liberals, radicals and Ukrainian national-democratic intelligentsia are distinguished; the contribution of representatives of the scientific-pedagogical community to the development of a national model of higher education, justification of the need to bring the centers of higher education closer to the needs of the people and world standards, updating the main structural components of the educational process are found out. The trends of development of the purpose, structure, content, forms and methods of organization of educational process in higher school of Ukraine in 1905–1917 are revealed: in the purpose – formation of a creative personality, a citizen; in values – academic freedom and academic autonomy; in the principles and approaches – anthropocentrism, cultural conformity, individualization; in structure – flexibility and in-depth differentiation; in content – a combination of fundamental and special knowledge, deepening of knowledge intensity, practical expediency, expansion of the variational component; in forms – wide introduction of practical classes; in methods – emphasis on creative-productive, in the style of pedagogical interaction between a teacher and a student – democratization of relationships. The stages of deepening of the Ukrainian studies orientation of the educational process in the context of implementation of the idea of Ukrainian university are outlined: propaedeutic (1787–1905); extensive (1905–1917); intensive (1917–1920). The status, rights and responsibilities of the subjects of the educational process are revealed, directions of creative self-realization of teachers and students in the investigated period are defined. The trends (democratization, autonomization, Ukrainization, humanization, diversification, specialization of specialists training, deepening of differentiation and individualization of the educational process) and peculiarities of development of higher education in the era of national state formation are outlined. The positive historical experience of higher education development in the territory of Ukraine in the modern conditions has been actualized.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сбруєва Аліна Анатоліївна

2. Sbruieva Alina A.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сбруєва Аліна Анатоліївна

2. Sbruieva Alina A.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антонова Олена Євгеніївна
2. Antonova Olena Ye.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Петренко Оксана Борисівна
2. Petrenko Oksana B.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ткаченко Андрій Володимирович
2. Tkachenko Andrii V.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:**

